

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Punkt wyjściowy dla rozbudowy wielkopolskiego przemysłu spożywczego

Źródło:

Gospodarka Zachodnia Rok 2 1938 zeszyt 19, strony 151-152

Artykuł zdigitalizowany i udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu
pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki
Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

5. Nie należy osłabiać przetwórstwa rolniczego na Pomorzu przez zmniejszanie kontyngentów, np. bekonowych, cukrowych i spirytusowych, natomiast pozostawić mu naturalne możliwości rozwojowe, celem najszybszego przywrócenia przemysłowi rolnemu Pomorza jego pełnej możliwości przetwórczej, a tym samym rolnictwu opłacalnej wytwórczości surowca.

6. Ponieważ okres wyrównania warunków produkcji może być jeszcze zbyt odległy, dlatego w interesie

rolnictwa najintensywniej produkującego i najwięcej obciążonego, koniecznym jest prowadzenie polityki cen płodów rolnych, dostosowanych do ich potrzeb rentowności. Polityka ta pozwoli ziemiom zachodnim na pokrycie kosztów i kapitalizację, a rolnictwu województw pozostałych tym więcej na urzeczywistnienie wszelkich zabiegów i nakładów, potrzebnych dla ich podniesienia gospodarczego.

Jan Donimirski

Punkt wyjściowy dla rozbudowy wielkopolskiego przemysłu spożywczego

Na tle realizowanego programu inwestycyjnego w Polsce i zwykłej koniunktury na jej terenie, sytuacja gospodarcza Wielkopolski przedstawia się niezwykle ubogo. Jest to tym więcej niepokojące, że nie można tego uważać tylko za stan przejściowy; tak bowiem układają się warunki, iż przyszłość tej części kraju rysuje się w jeszcze ciemniejszych kolorach aniżeli barwy dzisiejszej rzeczywistości Wielkopolski.

Toteż póki nie zniknęły jeszcze możliwości podniesienia gospodarczego Wielkopolski, przez związanie jej z całością życia gospodarczego kraju i przebudowanie obecnie istniejących tu warunków egzystencji warsztatów pracy, należy postawić program dalszego rozwoju gospodarczego dzielnicy zachodniej. Surogatem tego programu, to program inwestycji w Wielkopolsce¹. Wskazuje on na te inwestycje, których przeprowadzenie wpłynie zasadniczo na zmianę istniejących warunków układu gospodarczego w województwie poznańskim, przyczyniając się do postępu ekonomicznego i wzrostu obrotów handlowych.

Jedną z nich to budowa w Poznaniu chłodni, mającej stanowić punkt wyjściowy dla rozbudowy wielkopolskiego przemysłu spożywczego. Bez wzniesienia chłodni centralnej, nie może być mowy o prawidłowym rozwoju produkcji rolnej oraz przemysłu i handlu spożywczego.

Wielkopolska przeżyła lata kryzysu o wiele cięższe, niż województwa słabiej zagospodarowane. W ich wyniku nastąpiło „odprzemysłowienie” miast i miasteczek poznańskich, które z dawniejszego dość wysokiego poziomu dobrobytu znalazły się obecnie u kresu swych sił materialnych. Taki stan rzeczy powoduje, że tym większą należy zwrócić uwagę na działy produkcji mające w Wielkopolsce naturalne warunki rozwoju; do nich przede wszystkim zaliczyć należy przemysł spożywczy. Koniecznym jednak warunkiem jego rozbudowy, jest wniesienie w Poznaniu centralnej chłodni.

Organizacja chłodnicza, chcąc ogarnąć cały cykl obrotów świeżymi artykułami spożywczymi, powinna mieć trzy ogniwa w swoim łańcuchu: 1) urządzenia chłodnicze w miejscach wytwarzania, 2) środki lokomocji zaopatrzone w urządzenia chłodnicze i 3) chłodnie w miejscach spożycia i dystrybucji. Jakkolwiek każde z tych trzech ogniw stanowi odrębną całość, to jednak w obrocie artykułami spożywczymi sta-

nowią one całość niepodzielną. Wielkopolska, otrzymując chłodnię w Poznaniu, może najszybciej połączyć te trzy konieczne ogniwa w łańcuchu urządzeń chłodniczych, gdyż posiada już pewną ilość instalacji chłodniczych w terenie. Jakkolwiek, co z naciskiem należy podkreślić, urządzenia chłodnicze w wojew. poznańskim są nie wystarczające i służą prywatnemu użytkowi jedynie nielicznych firm, które te urządzenia posiadają, to jednak mogą one spełnić wielką rolę w omówionym a koniecznym dla sprawnego działania łańcuchu urządzeń chłodniczych. Przy istnieniu dwóch ogniw, t. zn. urządzeń-chłodni w miejscu produkcji i w Poznaniu, ogniwo trzecie, jakim są wagony-chłodnie, przy istniejącej gęstej sieci komunikacyjnej i stosunkowo nie wielkiej odległości do portów i ważniejszych punktów granicznych, może być w sposób najbardziej ekonomiczny wykorzystane. Jest to tym cenniejsze, że wagonów-chłodni mamy stosunkowo nie wiele.

Chłodnia ma najszersze zastosowanie w zakresie obrotu artykułami żywnościowymi nietrwałymi, a więc w zakresie obrotu mięsem, rybami, drobiem i dziczyzną, nabiałem, jajami, wreszcie owocami i warzywami. Pod względem produkcji, konsumpcji, obrotów wewnętrznych oraz eksportu wyżej wyliczonych artykułów rolnych, Wielkopolska zajmuje jedno z pierwszych miejsc w Polsce. Wybudowanie chłodni będzie niewątpliwie tym czynnikiem organizacyjnym na rynku, który w dziedzinie produkcji, wymiany wewnętrznej, a szczególnie w dziedzinie tak ważnej dla gospodarki polskiej, jaką jest eksport, przyczyni się do dalszego rozwoju i powiększenia produkcji, do dźwignięcia handlu hurtowego, do umożliwienia selekcji i kompletowania standaryzowanego materiału eksportowego.

Nasilenie akcji parcelacyjnej w wojew. poznańskim jest znacznie większe niż w innych województwach. Stwarza to konieczność przygotowania odpowiednich form w organizacji handlu, dostosowanych do potrzeb, jakie wynikną z przestawienia produkcji. Dobrobyt nowych kolonii, powstałych z rozparcelowanych gruntów, zależy szczególnie w pierwszej fazie organizacji tych drobnych gospodarstw od najwyższych cen, jakie da się osiągnąć z wyprodukowanego mleka, jaj i warzyw, drobiu i innego inwentarza żywego. Handel wszystkich tych produktów szczególnie przy wzmożonej podaży da się zorganizować z korzyścią dla pro-

¹ patrz zeszyt 4 (18) „Gospodarki Zachodniej”.

ducentów tylko przy dobrze prosperujących urządzeniach chłodniczych.

Jest rzeczą stwierdzoną, że pewne ładunki przeznaczone na eksport i przechowywane przez chłodnię gdyńską, ostatecznie nie zostają wywiezione zagranicę i są transportowane z powrotem z Gdyni w głąb kraju. W tych wszystkich wypadkach, gdy nie jest czy nie może być dostatecznie ustalona możliwość wyeksportowania towaru zagranicę, chłodnia w Poznaniu mogłaby przejmować te ładunki do przechowania, a następnie przekazywać do Gdyni względnie na krajowe rynki konsumcyjne. W ten sposób nastąpiłoby znaczne zaoszczędzenie kosztów transportu dla przedsiębiorstw eksportujących.

Położenie geograficzne wojew. poznańskiego predysponuje to województwo do eksportu. Chłodnia centralna w Poznaniu przyczyni się do torowania dróg dla artykułów spożywczych na rynki zagraniczne, co podniesie dochody handlu, przemysłu spożywczego i rolnictwa.

Sprawa budowy chłodni w Poznaniu posiada również duże znaczenie dla polskiego stanu posiadania na ziemiach zachodnich, stanowiąc podstawę do przeciwstawienia się narastającej sile gospodarczej żywiołu obcego, szczególnie niemieckiego. Należy z naciskiem podkreślić, że polski przemysł i handel nie może w obecnej chwili (z powodu braku zasobów kapitałowych) przeciwstawić się poczynaniom gospodarczym żywiołów obcych, które korzystają z bardzo znacznej pomocy w dziedzinie kredytowej, pomocy niedostępnej przedsiębiorcom polskim, oraz korzystają z doskonałego technicznego wyposażenia. W tych warunkach przedsiębiorczość niemiecka, operując najdogodniejszymi warunkami, może w pewnym stopniu ogarniać i te rynki zbytu, oraz warstwy konsumcyjne, które dotychczas korzystały z usług polskiego handlu i przemysłu. Wynikiem procesów, o których wyżej była mowa, jest coraz silniejsze zagrożenie polskiego stanu posiadania przez mniejszości narodowe. Dla polskiej inicjatywy gospodarczej budowa chłodni w Poznaniu stanowić będzie zatem bardzo poważny

czynnik, który w całokształcie warunków gospodarczych stworzy warunki techniczne umożliwiające normalny rozwój polskiego przetwórstwa i handlu.

Sfery gospodarcze Wielkopolski stwierdzają, że obecna produkcja sztucznego lodu jest najzupełniej niewystarczająca dla potrzeb eksportowych i przechowywania artykułów przeznaczonych na rynek wewnętrzny. Wybudowanie chłodni rozwiąże i to zagadnienie z dziedziny techniki dystrybucji, umożliwiając w sposób najprostszy i najbardziej ekonomiczny zwiększenie produkcji lodu sztucznego, którego fabrykacja połączona byłaby z chłodnią.

Z inicjatywy Targów Poznańskich, przy wielkim nakładzie pracy i kosztów, zorganizowane zostały po raz pierwszy w Polsce w październiku i grudniu 1937 r. aukcje na owoce i warzywa krajowe. Ponieważ Poznań z wielu względów powołany jest do podjęcia pionierskiego eksportu owoców i warzyw, należałoby jak najszybciej wyposażyć miasto w takie urządzenie techniczne, które umożliwiłoby aukcjom owocarsko-warzywniczym odegrania roli pioniera eksportu i organizatora rynku owocarsko-warzywniczego. Takim to głównym urządzeniem byłaby centralna chłodnia w Poznaniu.

Zarząd st. miasta Poznania, doceniając konieczność budowy chłodni w Poznaniu, przyjął na siebie zobowiązanie zawarte w uchwale Magistratu st. miasta Poznania z dnia 8 marca 1938 r. następującej treści:

„1) Zarząd st. miasta Poznania wniesie jako udział do przyszłego przedsiębiorstwa „Chłodnia“ w Poznaniu teren uzbrojony na możliwie najdogodniejszych warunkach, mających być określonymi w przyszłej umowie.

2) W razie pobudowania chłodni w Poznaniu Zarząd st. miasta Poznania zobowiązuje się pobudować przy chłodni żywnościowe hale targowe ze specjalnym uwzględnieniem hurtu. Uchwała powyższa wymaga potwierdzenia Rady Miejskiej“.

Przytoczone wyżej argumenty przemawiają zdecydowanie za koniecznością natychmiastowej budowy chłodni w Poznaniu.

K. K. O. MIASTA POZNANIA

Wkłady oszczędnościowe

Rachunki czekowe i bieżące

Inkaso

Przekazy

Oszczędność złożona w K. K. O. M. Poznania jest najkorzystniej oprocentowana i pewna. — Usługi bankowe najtańsze.